

LA CAMPANA DE GRACIA

DONARA AL MENOS UNA BATALLADA CADA SENMANA.

CADA NÚMERO 2 CUARTOS PER TOT ESPANYA.

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ: Llibreria Espanyola, Rambla del mitj, núm. 20, botiga. BARCELONA.

PREU DE SUSCRIPCIÓ: Fora de Barcelona cada trimestre Espanya, 8 rals, Cuba y Puerto-Rico, 16 rals Estranger, 18 rals

UN INGINYER Y UNA CARRETERA.

VANS de ser home polítich, en Sagasta vá seguir la carrera de inginyer de camins, canals y ports. Té donchs un títol y es d'esperar que no s morirá de gana.

Diuen alguns que com inginyer may s' ha distingit, y jo puch assegurarlos que no será perquè no cultivi la carretera. Es un home que no s cansa de practicar lo seu ofici, y qui diga lo contrari, será que no s hi fixa.

En Sagasta—ns consta—ja fá cinch anys que treballa desesperadament en la construcció de una carretera.

La carretera del poder.

Quan vá pujar en Cánovas, ell també vá pujar.

Vá pujar al cim de una montanya á pendre vistas. Darrera d' ell hi havia un terreno pantanós: era la revolució que havia perdut la solidés: las llágrimas arrancadas pels desacerts dels uns y dels altres, feyan aquell terreno intransitable. L' inginyer vá girar l' espatlla plé de desdeny.

Vá mirar á la dreta y á l' esquerra: per tot arrén hi havia barranchs y precipicis.

No l' hi quedava més que anar al dret; y al davant se trobava ab una barrera de montanyas, altas, y espadadas.

—Darrera d' aquestas montanyas hi ha 'l poder: lo cor m' ho diu. Anémhi.

Aixó vá dir l' inginyer avants de comensar los estudis.

Ván plantarse banderolas: n' hi havia de rojas, y algú vá escandalisarse.

—Ab les colors de la revolució no anirém en lloch ván dir varias véus de las brigadas.

—Aixó ray, respongué l' inginyer, cambiarem de bandera: vingan banderolas blancas, y visca la constitució de 1876!

Del dit al fet; pero 'l blanch es mal color: de lluny no s véu, y á pesar de las ulleras s' esguerran molts punts de vista.

Pero á pesar de tot, l' inginyer té esperansas y no s detura. Se posá á dirigir las brigadas y emprén los treballs.

—¿Quí podrá descriure 'ls?
Fá riure y fá llástima á la vegada. Ni 'ls treballs d' Hércules significan res al costat de la construcció d' aquesta carretera.

Ab en Sagasta treballan las brigadas contitucionals. Los uns se cansan de treginar cabassos y

cauen extenuats: los altres son poch treballadors y s' hi ajeuhen; los que treballan plens de fé son los ménos. Molts disputan per compte de alsar lo picot ó de moure la pala. Altres badallan y demanan lo dinar. Ne n' hi ha de cuit.

—¡Ala petits! diuhen los capatassos.

—¿Y qué 'n traurém? responen molts.

—Deixéme fer á mí, exclama l' inginyer y barrinada aquí, barrinada allá, s' hi coloca la metxa, s' hi cala foch, explota, se sent un tró... y no saltá ni una pedra.

—¿Qué 'n diga 'l mateix Balaguer, que á Valencia ha disparat l' última barrinada de aquest género!

Terraplens n' ha fet alguns per omplir abismes; pero á lo millor vé una pluja y se l' hi esllabrisan.

Més de un pont ha fabricat; pero arriba una riuhada y se l' hi emporta.

Fá poch mesos, ab l' ajuda de novas brigadas fusionistas, vá treballar ab dalé. Tothom deya que avansavan: alguns miravan construhit un bon tros de carretera. Fins havia qui exclamava:—Vaja, are la cosa vá bé, dintre de poch temps, anirém al poder ab còtze.

¡Vanas ilusions! Un dia van adornirse tranquils, y al despertar l' endemá van quedar se gelats de sorpresa. Aquell magnífich tros de carretera tant embellit per l' imaginació dels mateixos constructors, havia desaparecut sota una montanya de graba.

Era 'l lastre carll, transportat en un moment per en Pidal y en Cánovas.

De manera qu' es inútil que l' inginyer treballi y que las brigadas s' esforsin: la construcció que s' proposan es impossible. Fá cinch anys que hi treballan y son encare al péu de la mateixa montanya.

Si es veritat que darrera d' ella hi ha 'l poder, no es ménos cert que al poder no s' hi arriba sent una carretera, sino volant.

Y are com are 'ls constitucionals han perdut las alas de l' idea liberal, ó millor dit han perdut las plomas. En Cánovas ha sapigut plomarlos.

P. K.

LOS VALENTS DE TORTELLA.

La Campana de Gracia vá assistir á las festas de la vila de Tortellá. Lo cor del nostre representant vá palpitar d' emoció al penetrar en aquell petit poble, immortalisat los dias 21 y 22 de agost de 1873 per un grapat de voluntaris que varen resistir durant llargas horas l' combat de més de 2000 carllistas.

L' incendi de la població, lo saqueix, la violació, l' amenssa sobre donas indefensas no van poder lograr que l' esperit dels voluntaris decaigués un

sol instant. Las llamas del poble cremant vá iluminar la vergonya dels carllins al retirarse.

Tenen rahó en celebrar los fills de Tortellá l' aniversari de tant gloriosas jornadas. Las festas cívicas per aquest istil significan lo que vá dir lo jove Puigblanqué, ab l' elocuencia del sentiment, quan trobantse 'l diumenje al cementiri, sense haver may fet cap discurs, vá evocar ab las llágrimas al ulls la sombra del seu oncle, victima de la defensa, y ab véu trémula per la ira y lo dolor exclamá:

—Dormín en pau: que si may més los carllins donan ocasió, jo m' encarregaré de venjarvos!

Aquest esperit liberal que en los moments suprémis s' eleva fins al heroisme y obra verdaders miracles es lo que inspira exclusivament al poble de Tortellá.

Varem tenir ocasió de veureu. L' expansió popular en la arribada dels convidats y pels representants de la premsa, quan las campanas van tocar á somaten en senyal de alegría; durant las balladas en la passada, en las iluminacions, en los discursos, en lo concert y en lo convit vá mantenirse sempre á una altura consoladora.

Allá en lo més fragós de la montanya, hi ha un poble batut per la tramuntana, rodejat de boscos, circumvalat de pobles, carllins en sa majoria, que pensa, viu y alenta no més que per la llibertat. Té aquesta idea en la massa de las sanchs. L' estima ab frenesi: per ella moriria.

—Oh! Si tots los pobles sabessin imitar á Tortellá!

No solzament son valents los fills de Tortellá; son actius y entusiastas.

Los representants de la premsa, trobantse al costat de l' alcalde y dels regidors, varen tenir l' idea de proposar que s' alsés un moment al mitj de la plassa, en recordació de la heróica defensa del any 73.

Aixó succehia al mitj-dia; donchs bé, á las sis de la tarde ja s' havia nomenat una comissió del monument: ja s' havian fixat las bases de la suscripció, ja hi havia alguns fondos recaudats, y ja estava colocada solemnement la primera pedra. Per cert que mentres se practicava aquesta cerimonia vá caure un xafech y ningú, y ningú s' vá moure.

L' any que vé, teniuho per segur, lo monument estará alsat. Catalunya entera hi contribuirá presentant aquest tribut als héroes montanyesos y á la vila heróica entre las heróicas.

La suscripció té caràcter popular: la quota mínima son tres cèntims (un quarto de hù); la máxima una pesseta; de segur que no hi hanrá á Catalunya un sol liberal que no hi contribuheixi.

Per compendre lo que son los valents de Tortellá bastará un detall.

A la plassa, mitj arrunada, socarrimada per l' incendi, plena de esclètxas y d' esborranchs hi ha una casa, propietat de un vell, veterano de la guerra dels 7 anys y voluntari durant la passada.

Donchs be, afrontant la pluja y 'l vent allá viu

REVISTA

Un periódich de Madrid ocupantse dels endemoniats de Pallejá y de l'iglesia de Bethém crida l'atenció del govern sobre aquesta abundancia de dimonis que 's fican al cos dels pobres espanyols.

Y per evitar las funestas consecuencias de aquesta invasió diabólica, no troba més que un remey, que 'ns declarin a tots diputats de la majoria.

A boca tancada no hi entran moscas ni dimonis.

A Málaga s'ha descobert un tresor. Ja 'n veuen a tal punt hem arribat a n' aquest país tant expremut qu'és més fàcil descobrirse un tresor que una irregularitat qualsevol.

A pesar de que jo crech que 'l verdader tresor de Málaga es 'n Cánovas del Castillo. Més que un tresor es una loteria que 'ns cau continuament a sobre.

Un periódich neo ha publicat una gran noticia. Bin aquest periódich que un carlista valencià ha regalat 50 mil duros al Terso perque 's comprí un altre Toison.

Ab 50 mil duros a la butxaca, de segur que 'l Terso no sortirà al carrer, sensé que 'l emprenguin 50 mil baronesas de Sammoggy.

Recullit al vol:
—Demà al dematt marxo cap a Madrid.
—Hi vas per Zaragoza?

—Sí noy: marxaré ab lo tren corréu.
—Ay infelís! Qué 't vols perdre? Qué no sabs que ab lo corréu tot se extravía?

Lo rey del As d'oros vá felicitar a n' Tanner per haver realisat lo seu dejuni de 40 dias. Aixó es lo qu'ell voldria si may arribava al trono: que tots los seus subdits fossin Tanners, que tots dejunessin perque n' higués més per ell.

Sembla que 'l govern, alarmat pels progressos que fan los carlins en las provincias vascongadas, pensa donar a llum una circular, per aixecar l'esperit liberal en aquelles provincias. Es lo que fá sempre 'l govern: l'esperit liberal l'aixeca fins als núvols; pero tot de un plegat lo deixa anar y s'estrella.

Mentres se celebrava a Sant Sebastia la reunió fusionista, un periódich publicava la noticia de que en aquella ciutat hi corria molta moneda falsa. Jo fins m'hi cregut que 'l autor de aquesta noticia vá pendre a n' en Sagasta, a n' en Martínez Campos y al Alonso Martínez per pessetas de Banna.

Los acorts aygualts presos en la reunió de Sant Sebastia, han disgustat a mols constitucionals. —Fins quan durará aquesta conducta? preguntava un dels més fogosos. —Noy, l'hi responia un altre: encare a la col·lecció no hi tenim prou micos, y s'en necessitan algunas dotzenas més. Aixó durará fins y a tant que ja no 'ls poguem mantenir.

Lo bisbe de Vitoria ha dimittit perque no podia contenir als capellans electricisats ab aixó de l'agitació carlista. Si jo fos govern aviat ho tindria arreglat. Prescindiria de bisbes; agafaria un bon bastó, y n'aquella gent tant devota 'ls ompliria de cartrons.

El Correo catalan, ha calificat de ministros sacaculadas als ministros de la república francesa. Té rahó: en Freycinet en Ferry y 'ls seus companys se dedican a arrancar caixals a la reacció. Y ho fan bé. Cada caixal que salta, la reacció 's recargola, crida y tréu brumera per la boca. Pero al últim ha quedat desdentegada, y ja no pot mossegar.

Un corresponsal del Brusi ho confessa: los moros de Alger s'han sentit sumament ofesos al veurer que 'l govern atacava als jesuitas. —Are vejín! Fins los moros! Me sembla que 'l corresponsal que ha fet aquest

descubrimient es d' aquells que diuen: «Afártam y digam moro».

Una anécdota histórica que trobo en un periódich extranger.
—Marat está atacat de hidrofóbia, deya un reaccionari.

Y un partidari de la revolució vá respondre:
—Podria molt ben ser: lo rabios absolutisme l'hi ha donat tantas mossegadas!...

Sembla que are 'l govern está resoltament decidit a posar en planta 'l sistema métrich decimal. Ja 'm sembla sentir a dintre de una taberna 'l següent diálech:
—¿Qué vols, noy?
—Un kilómetro de ví de setze.

Los jesuitas que han passat la frontera venintse'n a Espanya han passat los equipatjes sense pagar dréts de Aduanas. Es lo que succebeix sempre: féu una Hey y 'ns sortirà tot desseguida un jesuita que hi pasará per sobre.

Los cap-padres fusionistas s'han reunit a Sant Sebastia. En Sagasta representava 'l vinagre, en Martínez Campos l'ayguardent y l' Alonso Martínez lo sucre. Han barrejat las tres sustancias, y sense que ningú ho entengui ni s'ho expliqui, ha sortit aygua clara.

A Reinosha ha sigut detingut un inspector d'ordre públich contra qui se segueix causa per tentativa de sequestro y amenassas de mort. Mentres ha durat lo proces aquest fulano ha sigut sempre empleat del govern. Lo govern es aixís: als homes dolents no 'ls deixa sè sants (cessants).

Un mestre molt espavilat trobantse al Plá de la Boqueria un dia que feya un sol qu'escaldava, y havent de anar al Banch pujá al tranvia.

—¿Escollí va dir dirigintse al conductor: aquest cotxe ahont vá?
—A la Barceloneta.
—Y ell fent lo sort digné:—¿A Canaletas? Está bé.
—No senyor, a la Barceloneta.
—Soch sort. Passi 'l favor de cridar una mica més.
—¿A la Barceloneta!
—Dispensi: m'havia equivocot, me creya que anava a Canaletas.
Mentres tant lo tranvia ja era davant de santa Monica.

A un vell de xexanta anys, lo tribunal vá condemnarlo a trenta anys de presiri. Al llegir la sentencia, vá respondre tot ribent:
—Dono las gracias al tribunal. ¡Caratsus! Trenta anys de presiri!... Jo que no 'm pensava viure'n ni quinze.

A LO INSERTAT EN L' ÚLTIM NÚMERO.

1. XARADA 1.ª — Canalla.
2. ID. 2.ª — Relliscar.
3. MUDANSA. — Roca, moca, poca, boca.
4. ENDEVINALLA. — Paella.
5. LOGOGRIFO NUMÉRICH. — Clarinet.
6. COMBINACIÓ NUMÉRICA. — 1 6 1
8 6
1 6 1
7. CONVERSA. — Marit.
8. QUADRAT NUMÉRICH. — 8 6 3 9 7
9 7 8 6 3
6 3 9 7 8
7 8 6 3 9
3 9 7 8 6
9. GEROGLÍFICH. — Qui deu paga.

Han endevinat todas las soluciones los ciudadanos Pepet

Mur, Lo del Llobregat, Escanya-gats, y Mon Guinardó: n han endavinadas 7 Milord Mafat y Un recoleto; 6 J. Esteban; 5 L. Vanicur, Anónim, Sindria y C.^a y Dos Calicurs; 4 Antonet Teixido; 3 Pau de l' orga, y 1 no més F. R. y T. Un liberal de sempre.

XARADAS.

I.
Un escritor tot vá dir,
mes jo crech que molt s'enganya,
que 'l partit cinch sis, a Espanya
guanyará en lo porvenir.
Hu dos, va dir, ab la aliansa
dels governs reaccionaris
y també ab los grans desvaris
que succehirán en Fransa.
Pora cosa quarta doble
procedir d' eixa manera
valerse de la tercera
per esclavisar un poble.

PAU SALA

SINONIMIA.

—¿Vols venir, Tija, m'ha dit
avuy la senyora toi?
Dona qu'ha tingut tot sempre.
—¿Vol venir a tot?—Si aném sols
vinch.—Home no serém gaireca
vostés, la germana y jo.

TIJA XICH DE M. DE R.

ENDEVINALLA.

Vaig pels aires y per terra
y serveixo per medir:
y sense los meus serveys
tu no podrias llegir.

UN XATO

CONVERSA.

—¿Baldomero, ahont vas?
—A casa la tia.
—La teya cosina es molt maca.
—Bé ho es.
—Impossible sembla que no hi siguis més amich.
—Ni tan sols se com se diu.
—Are entre 'ls dos ho hem dit.

COMICH D' HORTA.

COMBINACIÓ NUMÉRICA.

Substituir los pichs ab números que sumats vertical y horizontalment donguin un total de 37.

P. FABREGAS.

LOGOGRIFO NUMÉRICH.

1 2 3 4 5 6	—Una vila catalana.
4 2 6 3 5	—Un ofici.
4 2 6 3 2	—Lo metall que aquest gasta.
4 2 3 2	—Lo que portan molts.
2 3 5 4	—Una prenda.
2 1 6	—Tothom ho voldria ser.
2 4	—Una verdura.

SANABAC.

GEROGLÍFICH.

Home, **BARRET**

CAYGUT DEL CEL.

CORRESPONDENCIA PARTICULAR.

Han enviat xaradas y endevinallas dignas d'insertarse 'ls ciutadans Pau Sala, Liberal de sempre, Torsa, bolados, Burot de Sallent, T. D. y Amich de 'n Nyola.
Las demés que no 's mencionan no 'ns serveixen com y tampoch lo que 'ns envian los ciutadans Pepet Murr, Un pres, Estebanet y C.^a Un suscriptor, Tiliu Pirrim Pin, Trewey d' estar per casa, Marengas y C.^a, P. Ventura y Julia, Un catalanista, Pere P. de Gracia, Tres més y C.^a, Ramon Calvet y Póll de Ripoll.
Ciudadá Pere Poblador: va bé. Burot de Sallent: insertaré la conversa. —Antonet Teixido: idem combinació y geroqlílich. —Sindria y C.^a: idem quadrat, logogrifo y triangul. —L. Valicun: idem lo seu quadrat. —J. Esteban: insertaré la conversa. —Un recoleto: no podem acceptar lo generós ofertament que fá al que endevini lo geroqlílich per no alterar la costum. Per lo demés, sens perjudici del geroqlílich, insertaré lo trenca-closcas y alguns epigramas y extrens. —Milord Mafat: hi anirà un trenca-closcas. —Escanya-gats: idem la combinació numérica de vostre. —L. del Llobregat: idem lo logogrifo y geroqlílich. —F. Fermoll: publicarem algun epigrama. —Pau Sala: contenta: l'idea de la poesia está bé: en quant a la forma hauria de modificarse molt. —Pau Sala: en las xaradas vostre no te rivar; are en las poesias es molt diferent. —B. Escuder Vila: acceptem la poesia; per lo demés fassis carrech que tenim molts compromisos, y no s'impacienti. —A. Solá: va molt bé. —Xiquet de Valls: publicarem la combinació numérica. —Apotecari retirat: algun extrem podra publicarse. —Un moyanés la questió es delicadissima y de aque-l-las que no poden tractarse en la premsa perque costaa causas d' injúria. —K. Boronat: aprofitarem dos epigramas. —Un ratolís insertaré un geroqlílich, un trenca-closcas y un triangul.

LOPEZ, Editor — Rambla del Mitj 20.

Barcelona: Imp. de Lluís Tasso, Arch del Teatro, 21 y 23

No menjar may.

Menjar sempre.

SISTEMA D' EN JANNER.
DEL FURNIVIN

SISTEMA D' EN JANNI
LI MOSNAS PAPA
AS D' ROS